

YO'NALISHDAGI AVTOMOBILLARNI TA'MIRLASH TIZIMIDA AYLANMA AGREGATLARNI MEYORIY ASOSLARINI JORIY ETISH

Maratov Sobirjon Odiljon o'gli

“TVM” yo'nalishi 4-kurs K-37-guruhi talablari.

M.S.Mirzayev

Ilmiy rahbar Katta o'qituvchi

Aylanma agregatlarni joriy etish tizimi asosan Amerikada keng qo'laniladi. Bu uslubning afzalligi shundaki, turli buzuvchiliklar bilan liniyadan qaytgan avtobuslar shu vaqtni o'zida zaxirada turgan agregatlar hisobidan ishdan chiqqan agregatlar echib olinadi va o'rniga zahiradagisi almashtiriladi, qisqa muddat ichida avtobus ishga qaytariladi [5,6,7]. Bu usulning yutuqlari qimmat hajimdagi xarakat vositasini bekor turishi minimal holatga keltiriladi. Bu bilan avtobuslarni ta'mirda turish sonini qisqartiriga erishiladi. Saroydan foydalanish koeffitsienti maksimal darajaga 0,96ga erishiladi [8,9,10].

Aylanma agregatlarni joriy etish tizimga o'tish afzolligi shundaki xarakatdagi tarkibning ta'mirda turishi 90 foizga qiqaradi, bu bekor turish ham asosan xoydovchilar kasaligi tufayli sodir bo'ladi [11,12,13]. Korxonada rentabellikni 24 foizga o'siga olib kelgani "ISUZI" xususiy avtobuslar saroyi misolida amalda oshirish mumkin [14,15].

Joriy ta'mirlashda sodir bo'ladigon ishlarni agregatli tizimiga o'tkazish ro'yxati 5.1-jadvalda keltirilgan²⁴

5.1-jadval

№	Aylanma agregatlarni turlari byicha ro'yxati	100ta avtobusga agregatlar soni
Dvigatel		
1	Koltso porshn bitta dvigatelga nominal va barcha t'amir o'lchamlari(komplekt)	6
2	Vkladish korennoy bitta dvigatelga nominal va barcha t'mir o'lchamlari(komplekt)	6
3	Vkladish shatunniy bitta dvigatelga nominal va barcha t'mir o'lchamlari(komplekt)	6
4	Gilza porsh, porshenovoy koltso, porshenovoy palets va stoporniy koltso	6
5	Prokladka gilza tsilindra	6
6	Golovka tsilindra yig'ilgan holda	6
7	Prokladka golovka tsilindra	6
8	Porsh, porshenovoy palets, stoporniy koltso komplikt nominal va barcha ta'mir o'lchamlari	6
9	Shatun yg'ilgan holda	6
10	Chiqarish klapani	6
11	Klapan prujinasi	6
12	Chiqarish klapani yg'ilgan holda	6
13	Klapan talkateli	6
14	Talkatel shlangi yg'ilgan holda	6

²⁴ O'zbekiston Respublikasi avtomobil transporti harakatdagi tarkibiga TXK va T to'g'risida Nizom

15	Chiqarish trubasi yg'ilgan holda	6
16	Chiqarish trubasi pokladkasi(orqa, yon,oldingi)	6
17	Macla radiatori yg'ilgan holda	6
Ovqatlantirish sistemasi		
1	Yonilg' baki yg'ilgan holda	8
2	Filtr yg'ilgan holda	8
3	Yonilg' bakida filtr yg'ilgan holda	
Gaz chiqarish sistemasi		
1	Glushitel yg'ilgan holda	6
2	O'ng , chap qabul qilish trubasi yg'ilgan holda	6
3	Glushitelning qabul qilish trubasi flanets prokladkasi yg'ilgan holda	6
Sovitish sistemasi		
1	Zaglushka qilingan radiator yg'ilgan holda	6
2	Suv nasosi yg'ilgan holda	6
3	Suv nasosini krilchatka va salnigi yg'ilgan holda	6
4	Suv nasosi komplekt detallari	6
5	Ventelyator yg'ilgan holda	6
Stsipleniya		
1	Disk stepleniya najimhoy kojux bilan yg'ilgan holda	10
2	Disk stepleniya najimhoy	12
3	Etaklanuvchi disk yg'ilgan holda	16
4	Stepleniya qo'shuvchi mufti	20
5	Stepleniyani qo'shadigon podshipnikni smazka qiluvchi egiluvchan shlang	14
6	Muftani uzatish bosh tsindri	16
7	Muftani uzatish ishchi tsindri	16
Xarakatlar qutusi		
1	Etaklovchi bal yg'ilgan holda	6
2	Etaklanuvchi val yg'ilgan holda	6
3	Oraliq valning bloq shsternyasi	6
4	Uchunchidan to'rtinchi almashtiruvci stupitsaga uzatuvchi sipanuvchi mufta	8
5	Uchunchi uzatuvchi shesternya koltsa bilan blakirovka qiluvchi sinxranizator(komplekt)	8
6	Orqaga yurish shesternya bloq o'qi	8
7	Uchunchidan to'rtinchi almashtirushni blakirovka qiluvchi koltsa.	8
8	Birinchi uzatish shesternyasi	8
Kardan vali		
1	Kardan vali (komplekt)	6
2	Salnikli va podshipnikli kardan krestovinas	8
3	Oralik valning kardan vilkasi	8
4	Kardan valini sirpanuvchi vtulkali vilkasi yg'ilgan holda	9
5	Oralik val tayanchi yg'ilgan holda	9
Orqa ko'pirik		
1	Orqa ko'pirik reduktori yg'ilgan holda	4

2	Orqa ko'pirik yarim o'qi	4
3	Etaklovchi shesternya vaorqa ko'pirikni etaklanuvchi bosh jufti	4
Podveska		
1	Oldingi reshora yg'ilgan holda	6
2	Oldingi reshorani strumyankasi	6
3	Oldingi reshorani strumyankasini M16x1,5 gaykasi	6
4	Orqangi reshora yg'ilgan holda	6
5	Orqangi reshorani strumyankasi	6
6	Orqangi reshorani strumyankasini M16x1,5 gaykasi	6
7	Oorqangi reshora qo'shimcha yg'ilgan holda	6
Oldingi o'q		
1	Oldingi o'qni ta'mir uchun komplekti	6
2	O'ng va chap burilish tsafasi yg'ilgan holda	6
3	Prodolnaya tyaga yg'ilgan holda(komplikt)	6
4	Prodolnaoy rulevoy tyagani palitsni suxarigi yg'ilgan holda	6
5	Prodolnaoy rulevoy tyagani sharavoy palitsni yg'ilgan holda	6
6	Boshqarish klapni yg'ilgan holda	6
7	Ko'ndalang boshqarish tyagasi	6
8	O'ng va chap ko'ndalang boshqarish tyagani nakonechnigi	6
G'ildirak va stupitsa		
1	O'ng va chap oldingi g'ildirak stupitsa va tormoz barabani podshipnik bilan yg'ilgan holda	6
2	Oldingi g'ildirak stupitsa salnigi oboymasi bilan yg'ilgan holda	6
3	Orqangi g'ildirak stupitsa salnigi	6
4	O'ng va chap orqangi g'ildirak ning stupitsasi va tormoznoy barabani podshipnigi bilan yg'ilgan holda	6
Rul boshqarmasi		
1	Gidrousilitelni silovoy tsilindri	8
2	Gidrousilitelni moy nasosi	8
3	Nagnetatel shlangi yg'ilgan holda	8
Manba: ISUZI avtobusini texnik xarakteristikasidan		

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Musajonov M.Z. Avtotransport tarmog'i korxonalarini loyihalash. Ikkinchi qayta ishlangan va to'ldirilgan nashri - T.: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2011. - 320 b.
2. Musajonov M.Z. Avtotransport tarmog'i korxonalarini loyihalash -T.: FAN, 2006. - 232 b.
3. Musajonov M.Z. Avtotransport tarmog'i korxonalarini loyihalash - T.: Voris-nashriyot, 2006. - 259 b.
4. Напольский Г.М. Технологическое проектирование автотранспортных предприятий и станций технического обслуживания.-М.:Транспорт, 1993 -272с.
5. Napolskiy G.M., Pugin A.V. Avtotransport korxonalarini qayta qurish va texnik qayta jihozlash. O`quv qo`llanma. (Musajonov M.Z., Mo`minjonov N.M. tarjimai). - T.: TAYI, 2004 - 87 b.

6. Axmadjonovich, To'rayev Shoyadbek. "ELEKTROMOBILLAR VA ULARNING IMKONIYATLARINI O'RGANISH VA TAHLIL QILISH." *Новости образования: исследование в XXI веке* 3.27 (2024): 76-80.
7. To'rayev, Sh A. "AVTOMOBIL BAMPERINI XUSUSIYATINI O'RGANISH VA SIFATINI TEKSHIRISH USULLARI." *MASTERS 2.2* (2024): 19-22.
8. To'rayev, Sh A. "ZAMONAVIY BAMPERLARNI TANLASH UNING TURLARI VA TOQNASHUVDA IJOBIY VA SALBIY TOMONLARINI ORGANISH VA TAHLIL QILISH." *Научный Фокус* 1.10 (2024): 224-228.
9. To'rayev, Sh A. "ZAMONAVIY BAMPERLARNI TANLASH UNING TURLARI VA TOQNASHUVDA IJOBIY VA SALBIY TOMONLARINI ORGANISH VA TAHLIL QILISH." *Научный Фокус* 1.10 (2024): 224-228.
10. To'rayev, Sh A., and A. A. Erkinov. "YO 'LOVCHI TASHISH TRANSPORTIDA YO 'LKIRA TO 'LOVINING AVTOMATLASHTIRILGAN TIZIMINI JORIY ETISH." *Scientific Impulse* 2.14 (2023): 258-260.
11. Axmadjonovich, To'rayev Shoyadbek. "ELEKTROMOBILLAR VA ULARNING IMKONIYATLARINI O'RGANISH VA TAHLIL QILISH." *Новости образования: исследование в XXI веке* 3.27 (2024): 76-80.
12. Axmadjonovich, To'rayev Shoyadbek. "HARAKAT XAVFSIZLIGINI TASHKIL QILISH TIZIMI." *PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA JURNALI* 1.1 (2023): 1-5.
13. Ikromov, N. A., and S. A. To'raev. "Avtomobil patronlarining turli polimer materiallarini yutishini aniqlash." *Akademiya-xalqaro ko'p tarmoqli tadqiqot jurnali* 10.
14. To'rayev, Sh A. "DETALLARNING ISHLANMASINI QAYTA TIKLASH USULLARI, VA QO'LLANILISH SOHALARI." *PEDAGOG* 6.10 (2023): 1-7.
15. Rakhmatov, A., Primov, O., Mamadaliyev, M., To'rayev, S., Xudoynazarov, U., Xaydarov, S., ... & Razzoqov, I. (2024). Advancements in renewable energy sources (solar and geothermal): A brief review. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 497, p. 01009). EDP Sciences.